

Language Czech

Text

- **Název a kód lokality:** Labská dolina CZ0424111
- **Organizace zodpovědná za management lokality:** Správa CHKO Labská pískovce
- **Lokalizace:** Střední kraj
- **Přehled katastrálních území:** Arnoltice, Dolní Dobruška, Dolní Lhota, Hrádko, Janov u Hrádku, Labská Stráž, Loubka u Dolní Dobrušky, Ludvíkovice, Maxičky, Podmokly, Prostřední Lhota, Ráječkovice.
- **Geografická souřadnice centra lokality:**

Zeměpisná síť: 50 50 41

Zeměpisná délka: 14 12 55

- **Rozloha lokality:** 1372,389 ha
- **Nadmořská výška lokality:** minimum 115 m - maximum okolo 447 m
- **Biogeografický region:** kontinentální
- **Kategorie zvláštní chráněná území - rozsah přírodních lokalit:** CHKO Labská pískovce, na území bude vyhlášena národní přírodní rezervace Kaňon Labe o rozloze 554,04 ha (což je 40,37 % z plochy EVL).

Poloha

Navržená lokalita se nachází mezi Dolní Dobruškou a státní hranicí se Spolkovou republikou Německo. Území je vymezeno morfologicky, hranici potenciálního území budou tvořit skalnaté hrany kaňonu, přírodní hranice zachovalých (přírodních blízkých) lesních porostů za sklanými hranami. Geologickou stavbu labské doliny tvoří druhohorní sedimenty, které neustále modeluje řeka Labe. Nadmořská výška se pohybuje od 115 m (Hrádko nejníže bod v území) a skalnaté výškové ostrohy dosahují výšky okolo 447 m (šertův hřbet). Katastrální území zaujímají nejvíce podíl obce Dolní Dobruška a Hrádko. Celé území spadá do středního kraje.

Ekotop

Obecná charakteristika: Labe, přírodním v úseku Dolní Dobruška - Hrádko, je v současné době poslední relativně přírodním zbytkem velkého toku na území ČR. Řeka si zde zachovala přirozený tok a vytvořila jediné území doliny patří mezi evropské rarity.

Geologie a geomorfologie

Dolina Labe, jak je vymezeno, představuje hluboký zářez do páskovcové Dolní Dobrušské vrchoviny. Svou hloubkou, dosahující až do 300 m (v páskovcové tabuli), představuje význačnou ostatní dolinu v území vysočině a reprezentuje tak tvar, vynikající mimořádnou rozmanitostí.

Na území Dolní Dobruška vstupuje Labe do morfologicky jediné území Dolní Dobrušské vrchoviny, kterou pak přetíná hlubokým a výškovým asymetrickým erozním zářezem. V úseku od

Dánsko po Hånsko je krajinně rŕ; z rozhodujčím zpř-sobem urřovŕ;in křdovřmi sedimenty, zastoupenřmi ve stratigrafickřm sledu cenomanem ařř střdnřm turonem. Svrchnř turon je zde znřm pouze jako relikt. Intenzivnř pliocennř a kvarternř zařezř;vř;nř Labe vyvolalo silnou destrukci reliřfu přskovcovř hrř;stř. V řzemř se tak zformovala tektonicky a litologicky podmřnř; sedimentřrnř stupřovina vyznařujčř se rozsřhlřmi strukturnřmi plořinami, stolovřmi horami, kařonovitřm řdolřm Labe a dalř;řmi charakteristickřmi tvary selektivnř modelace kvřdrovřch přskovcř.

Biota

Charakter bioty je urřovř;in velmi odliř;nřmi geologickřmi, geomorfologickřmi, klimatickřmi i trofickřmi podmřnkami velkřho vodnřho toku, hluboce zařřnutřho do okolnřho terřnu.

Kařon Labe v Labskřch přskovcřch představuje vřjimeřnou ukřzku unikřtnř kombinace řřnřho a přskovcovřho fenomřnu, kterř se odrřřř v druhovř rozmanitosti rostlinř i řřivořř;ř. Na přřřezu kařonem Labe lze sledovat pozoruhodnř sled lesnřch spoleřenstev od borovřch doubrav (*Vaccinio vitis-idaeae-Quercetum*) na plořinřch, přes reliktnř boreokontinentřlnř bory (*Dicrano-Pinetum*) na hranřch skalnřch střn, dř;le přes acidofilnř bikovř buřiny svazu *Luzulo-Fagion*, kterř představujř nejrozsřhlejš;ř biotop vymezenřho řzemř v oblasti Labskřch přskovcř, ařř po suřovřř lesy dubohabrovřho stupnř (*Aceri-Carpinetum*) a fragmenty mřkkřch nřřinnřch luhř svazu *Salicion albae* s topolem řernřm (*Populus nigra*). V přřpadř buřin se jednř; o nejnřře polořenř vřřskyt v řR.

Vliv reliřfu na vegetaci je patrnř i v podřlnřm smřru, kde se vlivem rř znřch expozic podmřnřch zřhyby toku Labe střřdajř submontřnnř buřiny s porosty suchřch acidofilnřch doubrav (*Luzulo albae-Quercetum petraeae*).

Řřeka Labe se v Labskřch přskovcřch zařezř;vř; ařř na řroveř krystalinickřho podlořř, kterř podmiřuje vřřskyt kvřtnatřch buřin asociace *Festuco altissimae-Fagetum* s kostřřavou lesnř (*Festuca altissima*) a acidofilnřch (avř;ak v porovnř;nř s buřinami asociace *Luzulo-Fagetum* na přskovcřch přřece jen bohatř;řch) buřin asociace *Calamagrostio-arundinaceae-Fagetum*.

Na kontaktu vrstev krystalinika a přskovcř se mřsty zachovaly zcela maloploř;nř fragmenty jasanovo-olřovřho luhu asociace *Carici remotae-Fraxinetum* s vřřskytem přřesliřky nejvřřtř;ř (*Equisetum telmateia*).

Kvalita

Rekapitulace přřrodovřdnřch přřzkumř přředevřřm v řseku Labe mezi Střřekovem a stř;tnř hranicř řR/SRN potvrzuje velkou druhovou pestrost vř;ech forem organizmř.

Z prioritnřch naturovřch druhř (podle II. smřrnice ř. 92/43/EHS) se na řzemř přřrodnřho komplexu setkř;vř;me: z rostlin to jsou řřabnřřek vzplřřvavřř (*Luronium natans*), vřřskatec tajemnř (*Trichomanes speciosum*) z řřivořř;řch druhř pak vydra (*Lutra lutra*) a bobr (*Castor fiber*). Pro druhy *Luronium natans*, *Lutra lutra* a *Castor fiber* byly v dotřenřm řzemř navřřeny druhovřř lokality pSCI, cořř takř podtrhuje vřřznam celřho řzemř.

Odbornř přř zkumy takř v řdolř Labe prokřzaly vřřskyt řřady druhř rostlin a řřivořřř;ř, kterř byly jiřř poklř;dř;ny v řřeskř republice za vyhynulř. Jejich vřřskyt je vř;zř;in přředevřřm na řřřrkopřskovř nř;plavy.

Řřeka je takř jedinřm mořřnřm řřivotnřm prostředřm pro vodnř řřivořřř;ř vř;zanř na proudčř vodu. Jakoukoli zmřnou přřtokovřch podmřnek dojde k ochuzenř fauny ryb a mřkkřř;ř a k vymizenř nřkterřch druhř, cořř odporuje mezinřrodnřm řmluvř;ř, ke kterřřm řřeskř; republika přřistoupila.

Vřřznam navřřenřho řzemř vř;ak nespořřvř; pouze ve vřřskytu řřady ohrořenřch a zvlř;ř;ř chrř;nřnřch organizmř. Dřřleřřitř; je přředevřřm existence celřho komplexu

charakteristických biotopů pro údolí Labe.

Velice kvalitní a cenné, z hlediska zachovalosti a reprezentativnosti, jsou především biotopy lesních společenstev na prudkých a těžko přístupných svazích kaňonu Labe v oblasti Labských pískovců. Jsou to acidofilní bikovčů buřiny (Luzulo-Fagion) a boreokontinentální bory (Dicrano-Pinion), které v tomto ohledu vynikají.

Velmi cenné jsou také fragmenty mákčích náinných lučních porostů svazu Salicion albae s výskytem topolu černého (Populus nigra).

Za fenomén toku Labe v úseku ústí nad Labem - Hájensko jsou považovány ústířkově a hlinitě náplavy na nichž lze nalézt řadu ohrožených druhů mechorostů a cévnatých rostlin. Mezi významné taxony mechorostů na těchto stanovištích patří např.: Riccia cavernosa, Aphanorhegma patens, Dicranella schreberiana, Physcomitrium eurystomum, P. sphaericum, Pseudophemerum nitidum. Z významných a kriticky ohrožených druhů cévnatých rostlin v těchto biotopech nacházíme například: bahničku vejčitou (Eleocharis ovalis), blatňku vodní (Limosella aquatica), blešník obecný (Pulicaria vulgaris), kalužník řuchový (Peplis portula), pažitku pobřežní pravou (Allium schoenoprasum ssp. schoenoprasum) a především zvláštní chrstnou potočnici lékařskou (Nasturtium officinale) a kriticky ohroženou drobnokvětou pobřežní (Corrigiola littoralis).

Údolí Labe je rovněž evropsky významnou migrační cestou, kterou vstupuje do republiky a dále do vnitrozemí řada rostlinných i živočišných druhů; pohyb samozřejmě nastává i opačným směrem a umožňuje šíření bioty z české kotliny na sever.

Zvýšeně lze dodat, že geomorfologické utváření a jednotlivé složky ekosystému údolí Labe společně vytvářejí unikátní krajinný prvek s jedinečnými sceneriemi.

Tyto přírodní nastání skutečnosti jsou důvodem pro české ramsarské výbor a široké odborné veřejnosti konstatují, že realizace vodních děl na Labi (v jakékoliv variantě) by měla záporný dopad na druhovou a ekosystémovou diverzitu celého území.

V území je zahrnuta jedna ze dvou lokalit druhu Luronium natans v ČR. Lokalita je velmi malá, cca 3x5 m, populace je ale velmi vitální.

České údolí Labe představuje jediný autochtonní výskyt bobra evropského v ČR. Pro lososa obecného je lokalita významná především jako místo tahu.

- 1 zobrazení

Source URL: <https://www.npcs.cz/evropsky-vyznamna-lokalita-labske-udoli>